VAPH
VLAAMS AGENTSCHAP VOOR
PERSONEN MET EEN HANDICAP

Zenithgebouw
Koning Albert II-laan 37
1030 BRUSSEL
www.vaph.be

INFONOTA

Aan: aanbieders van rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH-diensten)

26 maart 2024

INF/24/10

Contactpersoon Ann Van den Abbeele
E-mail ann.vandenabbeele@vaph.be
Telefoon 02 249 33 54
Bijlagen /

Wijzigingsbesluit RTH principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering

Op 22 maart 2024 werd het *"ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 22 februari 2023 betreffende rechtstreeks toegankelijke hulp voor personen met een handicap wat betreft de verlenging van de pilootfase voor het ontwikkelen en uitproberen van nieuwe mogelijkheden voor rechtstreeks toegankelijke hulp"* principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering.

In dit wijzigingsbesluit wordt het volgende geregeld:

1. ***Aanpassingen aan het reguliere kader RTH.*** Deze bepalingen zijn van toepassing voor alle aanbieders RTH, ongeacht of deze aanbieders geselecteerd zijn ikv de pilootfase of niet.
2. Een vervolg op de lopende pilootfase: de ***verlengde pilootfase*** start op 1 juli 2024 en eindigt op 31 december 2025. Er wordt bepaald wat verder uitgewerkt en onderzocht zal worden in deze verlengde pilootfase en welke modaliteiten gelden voor de initiatieven die geselecteerd werden voor deelname aan de pilootfase.
3. Bepalingen die de ***afronding van de huidige pilootfase*** zo transparant mogelijk moeten laten verlopen en die anticiperen op het afronden van de verlengde pilootfase.

1. Bepalingen in het BVR die van toepassing zijn voor alle aanbieders RTH.

Op basis van inzichten uit het eerste werkingsjaar van de pilootfase RTH willen we al een aantal aanpassingen doorvoeren in het reguliere kader RTH. Deze aanpassingen worden dan van toepassing gemaakt voor alle VAPH-erkende aanbieders RTH, dus ook diegene die niet deelnemen aan de pilootfase:

- Introduceren van een nieuwe definitie van outreach.
- Het expliciet inschrijven van de 4 basisprincipes van het vernieuwde RTH-beleid.
- Het expliciteren van de verwachting dat alle erkende RTH-aanbieders voortaan
    - de nieuwe ontwikkelingen inzake het beleid personen met een handicap opvolgen en hier proactief op inspelen met eigen nieuwe ontwikkelingen (= innovatie);
    - de intersectorale evoluties opvolgen en zich engageren in bestaande en nieuwe sectorale en intersectorale samenwerkingen en netwerken (sectorale en intersectorale samenwerking en netwerking).
- Het mogelijk maken van een zachte, naadloze overgang tussen RTH en niet-RTH door gedurende maximaal 4 maanden een combinatie mogelijk te maken.

Introduceren van een nieuwe definitie van outreach.
(Artikel 1)

We definiëren outreach voortaan als volgt: *"het overbrengen van handicapspecifieke kennis en expertise over de ondersteuning van personen met een handicap of vermoeden van handicap aan professionals of aan ondersteuners van personen met een handicap om die actoren te versterken in hun hulp- en dienstverlening aan personen met een handicap of vermoeden van handicap. De outreach duurt minimaal één en maximaal twee uur"*.

We zien outreach als een cruciale hefboom binnen het vernieuwde beleid voor personen met een handicap om andere organisaties, in het bijzonder de organisaties in andere (deel)sectoren en beleidsdomeinen te versterken zodat ze de eigen hulp- en dienstverlening meer open, toegankelijk en op maat kunnen maken voor personen met een (vermoeden van) handicap.

We laten de beperking inzake het moeten bieden van outreach aan een groep van 'minimaal 3 ondersteuners' voortaan weg en specificeren dat het zowel om professionals als om andere ondersteuners van personen met een (vermoeden van) handicap kan gaan.

We houden de tijdsaanduiding van minimaal 1 en maximaal 2 uur aan.

Rekening houdend met het toevoegen van bepalingen inzake ruimte voor innovatie en samenwerking (artikelen 4 en 7) en de introductie van een nieuwe functie 'anonieme RTH' (artikel 8, 15/24) -weliswaar enkel voor organisaties die participeren in de pilootfase- kan de functie outreach hier niet langer voor gebruikt worden vanaf 1 juli 2024. De toepassing van 'outreach ruime invulling' zoals we die gebruikt hebben in de pilootfase van 1 januari 2023 tot en met 30 juni 2024 vervalt dus.

We gaan ervan uit dat de omschrijving die we nu naar voren schuiven slechts een eerste stap is en dat deze nog verder bijgestuurd, verfijnd en aangescherpt zal moeten en kunnen worden op basis van bijkomende ervaringen in de verlengde pilootfase.

Voorwaarden voor erkenning als aanbieder RTH
(Artikel 2)

Het is de bedoeling om op termijn deze erkenningsvoorwaarden op te nemen in het kwaliteitsbesluit.

Het expliciet inschrijven van de 4 basisprincipes van het vernieuwde RTH-beleid.
We vinden het noodzakelijk dat alle door het VAPH erkende RTH-aanbieders voortaan de 4 geïdentificeerde basisprincipes hanteren in hun werking en dienstverlening aan personen met een (vermoeden van) handicap.

De 4 basisprincipes voor het nieuwe beleid RTH:

a) rechtstreeks toegankelijke ondersteuning is snel inzetbaar en flexibel aanpasbaar;
b) rechtstreeks toegankelijke ondersteuning is laagdrempelig en nabij (beschikbaar, betaalbaar, bereikbaar, begrijpbaar, betrouwbaar);
c) rechtstreeks toegankelijke ondersteuning is vraaggericht en op maat (bruikbaar);
d) de rechtstreeks toegankelijke VAPH- ondersteuning wordt geïntegreerd en afgestemd met andere (niet-VAPH)-ondersteuning (bekend)

We gaan ervan uit dat organisaties, ihbz deze die niet actief betrokken zijn in de pilootfase, tijd nodig hebben om deze principes te concretiseren en te vertalen binnen de eigen werking. Organisaties krijgen hiervoor dan ook de tijd tot 2026. (Artikel 11)

Het expliciteren van de verwachting dat alle erkende RTH-aanbieders voortaan

- de nieuwe ontwikkelingen inzake het beleid personen met een handicap opvolgen en hier proactief op inspelen met eigen nieuwe ontwikkelingen (= innovatie);
- de intersectorale evoluties opvolgen en zich engageren in bestaande en nieuwe sectorale en intersectorale samenwerkingen en netwerken (sectorale en intersectorale samenwerking en netwerking).

We gaan ervan uit dat organisaties tijd nodig hebben om aan deze verwachtingen te voldoen. Organisaties krijgen hiervoor dan ook de tijd tot 2026. (Artikel 11)

Geen IDO nodig bij intake
(Artikel 3)

Er moet geen individuele dienstverleningsovereenkomst opgesteld worden voor het intakegesprek of het eerste onthaalgesprek als de gebruiker nog niet door de voorziening gekend is.

Ruimte voor innovatie en voor samenwerking
(Artikels 4 en 7)

Om te kunnen voldoen aan de verwachtingen inzake intersectoraal samenwerken, netwerking en innovatie (zie artikel 2) hebben organisaties ruimte, tijd en mankracht nodig. Deze tijd en mankracht kan niet tegelijkertijd gebruikt worden om ondersteuning te bieden waardoor organisaties binnen de prestatiegerichte financiering RTH registraties en dus middelen zouden mislopen. Om dit te compenseren, voorzien we een marge van respectievelijk maximaal 5% voor samenwerking en maximaal 10% voor innovatie die niet verantwoord moet worden op basis van de gebruikelijke (gebruikersgerelateerde) registraties in de GIR.

De wijze van verantwoording zal door het VAPH bepaald worden.

Deze percentages komen bovenop het feit dat organisaties sowieso een marge van 5% hebben en dus minimum 95% van de punten in hun erkenning o.b.v. registraties moeten verantwoorden om hun volledige subsidie te krijgen

Een warme overgang van RTH naar nRTH
(Artikel 5)

Om een zachte, naadloze overgang tussen RTH en niet-RTH te faciliteren, maken we gedurende maximaal 4 maanden na de terbeschikkingstelling van een budget (PAB en PVB) of start van direct gefinancierde NRTH-ondersteuning een combinatie van beide mogelijk.

Deze combinatie is louter bedoeld om de lopende begeleiding via rechtstreeks toegankelijke hulpverlening af te ronden en een zorgzame overgang naar niet-rechtstreeks toegankelijke hulpverlening te faciliteren. Deze tijdelijke combinatiemogelijkheid mag in geen geval leiden tot dubbele subsidie van dezelfde ondersteuning.

In de periode van 1 juli 2024 tot en met 31 december 2025 zullen we de toepassing van deze combinatiemogelijkheid monitoren.

2. Bepalingen betreffende de verlengde pilootfase (1/7/24 - 31/12/25).

Na 1 volledig jaar werking in de pilootfase blijkt dat nog niet alle facetten die relevant zijn bij het vernieuwen van het beleid RTH al voldoende konden worden verkend, uitgewerkt en uitgeprobeerd. Er is in het bijzonder nood aan het verder inzetten op

- de operationalisering van de 4 basisprincipes van het vernieuwde RTH-beleid en het monitoren van de toepassing ervan door organisaties en de effecten ervan voor gebruikers;

- het zowel thematisch, qua spreiding als wat betreft bevoegdheden (sector personen met een handicap - andere sectoren van zorg en welzijn - andere beleidsdomeinen) in kaart brengen en onderling afstemmen en afbakenen van de nieuwe ontwikkelingen inzake ondersteuning RTH;

  Hierbij is het belangrijk dat we blijvend bewaken dat de hoofdfocus van rechtstreeks toegankelijke VAPH-ondersteuning ligt op het bieden van handicapspecifieke, cliëntgebonden ondersteuning. Daarnaast kan rechtstreeks toegankelijke VAPH-ondersteuning ook gericht en voor een beperkter deel van de beschikbare capaciteit ingezet worden om reguliere zorg-, hulp- en dienstverlening beter beschikbaar en meer toegankelijk te maken voor personen met een (vermoeden van) handicap. Deze inzet van VAPH-specifieke ondersteuning via RTH moet steeds aanvullend, complementair en versterkend zijn ten aanzien van de reguliere zorg-, hulp- en dienstverlening en mag deze in geen geval overnemen.

- het verder onderzoeken van de extra mogelijkheden inzake inzet, registratie en subsidie van RTH: het kunnen bieden van ‘anonieme RTH’, de wenselijkheid en zinvolheid om meer dan 8

punten voor een individuele gebruiker RTH te kunnen inzetten, het bieden van nieuw ontwikkelde vormen van aanbod zoals 'respijtzorg aan huis', oproepbare permanentie, abonnement en praktisch pedagogische ondersteuning binnen RTH;;

- het realiseren van feitelijke gebruikersparticipatie van individuele gebruikers en hun vertegenwoordigers binnen de betrokken initiatieven en organisaties en in het globale project/RTH beleid;

- het meten en verhogen van de impact van RTH voor de gebruikers en hun netwerk.

Artikel 8 voegt daarom een extra afdeling 4 toe in het besluit (artikel 15 uit het oorspronkelijke besluit) waarin een verlenging van de pilootfase wordt geregeld en waarin wordt bepaald welke modaliteiten van kracht zijn tijdens deze verlengde pilootfase.
Opgelet: deze bepalingen gelden enkel voor organisaties die een specifieke erkenning en capaciteit hebben ikv de verlengde pilootfase RTH.

- Artikel 15/21 bepaalt welke organisaties een verlenging van hun erkenning kunnen krijgen en welke soorten verlengingen er verleend kunnen worden. Organisaties die voor de start van de pilootfase nog niet erkend waren als RTH-aanbieder kunnen maximaal een verlenging tot eind 2025 krijgen. In het najaar van 2025 zal zorginspectie deze organisaties controleren op het voldoen aan de kwaliteitsvoorwaarden (besluit van 4 februari 2011). Pas hierna kunnen deze organisaties een erkenning van onbepaalde duur krijgen.

- Artikel 15/22 bepaalt hoe de middelen, die vrijkomen omwille van initiatieven die niet verlengd worden, ingezet kunnen worden. Deze middelen kunnen toegekend worden aan initiatieven die bij de opstart van de pilootfase positief beoordeeld werden, maar niet werden geselecteerd omdat er al gelijkaardige initiatieven geselecteerd waren. Daarnaast kunnen deze middelen ook toegekend worden aan initiatieven die binnen de huidige pilootfase een vraag hebben naar uitbreiding onder voorwaarde dat zij 100% output behaald hebben en dat zij positief beoordeeld worden door het agentschap.

  Afhankelijk van de grootte-orde van de middelen die recurrent vrijkomen vanaf 1 juli 2024 zal het VAPH een procedure bepalen om deze middelen te verdelen. We zullen hierover nog gericht communiceren.

- Artikel 15/23 bepaalt welke ondersteuning verder voorzien wordt onder de 'open functie' vanaf 1 juli 2024:

  - een 'abonnement': een forfaitair bedrag aan punten dat voor een periode van maximaal een kalenderjaar wordt aangerekend om een vooraf bepaald aanbod ondersteuning te bieden;
  - oproepbare permanentie: het organiseren van een permanentie die de online, telefonische of fysieke beschikbaarheid van een begeleider regelt;
  - respijtzorg aan huis: het organiseren van opvang en ondersteuning aan huis;
  - praktisch pedagogische ondersteuning: een combinatie van het aanleren, stimuleren,

inhoudelijk ondersteunen en praktisch assisteren bij bepaalde handelingen of activiteiten.

Aanbieders die ikv de pilootfase met een van deze vormen van de ‘open functie’ verder aan de slag willen gaan, zullen het VAPH informatie moeten bezorgen over welke ondersteuning ze precies bieden (WAT), hoe ze deze ondersteuning organiseren en hoeveel ze aanrekenen aan de gebruiker (HOE).

Aanbieders die met de open functie toch nog een andere vorm van ondersteuning willen bieden dan de 4 vormen die nu voorzien worden, kunnen hiervoor een gemotiveerde afwijking vragen aan het VAPH.

- Artikel 15/24 voorziet een nieuwe functie ‘anonieme rechtstreeks toegankelijke RTH’

  In artikel 1, 12° is deze functie als volgt gedefinieerd: “anonieme rechtstreeks toegankelijke hulp: een specifieke vorm van rechtstreeks toegankelijke ondersteuning waarbij cliënten éénmalig of tot maximaal 3 keer kunnen participeren aan collectief georganiseerde momenten waarop handicapspecifieke informatie op maat, onthaal, ontmoeting en laagdrempelige ondersteuning wordt geboden zonder dat hiervoor een registratie op naam of rijksregisternummer nodig is en zonder dat hiervoor een IDO moet worden opgemaakt. Eén sessie anonieme rechtstreeks toegankelijke hulp duurt 2 uur.”

  Voor 1 sessie anonieme rechtstreeks toegankelijke hulp zal de aanbieder 0,155 personeelspunten ontvangen, ongeacht het aantal deelnemers aan die sessie.

  Met deze functie bieden we aan de pilootinitiatieven een alternatief voor het bieden van RTH zonder registratie van rijksregisternummer of IDO onder ‘outreach ruime invulling’. We vragen wel nog steeds om de nodige informatie aan het VAPH te bezorgen over welke ondersteuning er precies geboden wordt, hoe deze wordt georganiseerd, waarom registratie mét rijksregisternummer en IDO niet mogelijk is en welke bijdrage eventueel wordt aangerekend.

- Artikel 15/25 bepaalt welke artikelen uit het eerder ingevoegde hoofdstuk van de pilootfase van toepassing blijven.

- Artikel 15/26 bepaalt hoe de initiatiefnemers in de verlengde pilootfase verantwoording moeten afleggen aan het VAPH. Over de concrete werkwijze in 2024 zullen we nog verder communiceren.

Het VAPH zal naar aanleiding van de definitieve goedkeuring van het wijzigingsbesluit een webinar organiseren om de modaliteiten binnen de verlengde pilootfase toe te lichten en te verduidelijken. Tot en met 30 juni 2024 blijven de bepalingen uit de lopende pilootfase (01/01/23 - 30/06/24) van toepassing.

3. Bepalingen ifv afronden van de huidige en de verlengde pilootfase.

Om discussie over de mogelijke beslissingen voor individuele initiatieven en organisaties na afloop van de pilootfase van 1/01/23 tot en met 30/06/24 te vermijden, vertalen we het oorspronkelijke artikel naar de concrete beslissingsmogelijkheden:

- Het initiatief kan niet gecontinueerd worden en de deelnemende organisaties krijgen geen verlenging van de RTH-erkenning in het kader van dit specifieke initiatief.
- Het initiatief en de betrokken organisaties kunnen een tijdelijke verlenging krijgen tot eind 2024. Er worden opmerkingen/aandachtspunten/werkpunten geformuleerd. We vragen dat een stappenplan wordt opgemaakt om met deze aandachtspunten aan de slag te gaan. Eind 2024 wordt opnieuw geëvalueerd.
- Het initiatief kan gecontinueerd worden en de erkenning van de betrokken organisaties wordt verlengd tot het einde van de verlengde pilootfase (eind 2025).
- Het initiatief kan gecontinueerd worden en de erkenning van de betrokken organisaties in het kader van de pilootfase wordt verlengd voor onbepaalde duur.

De output gerelateerde/prestatiegerichte financiering van RTH heeft ervoor gezorgd dat initiatieven die begin 2023 fors investeerden in het uitwerken, uitproberen en bijsturen van nieuwe vormen van ondersteuning een deel van de personeelsinzet die hiervoor noodzakelijk was niet konden vertalen in feitelijke prestaties en registraties RTH, waardoor ze dus een deel van hun subsidie zouden mislopen. We regelen een gedeeltelijke en voorwaardelijke compensatie voor deze onderprestaties voor dit eerste werkingsjaar:

- organisaties die erkend zijn in kader van de pilootfase,
- moeten tot maximaal 25% van hun erkenning ikv de piloot niet verantwoorden,
- op voorwaarde dat
    - ze effectief personeel hebben ingezet
    - minstens 30% van de output voor hun erkenning ikv de pilootfase wel hebben gehaald
- De totale subsidie kan nooit meer bedragen dan de kost die gemaakt werd door de feitelijke inzet van personeel en kan nooit meer bedragen dan de subsidie voor de totale erkende capaciteit ikv de pilootfase.

Bijvoorbeeld:
Een organisatie heeft ikv de RTH pilootfase een erkenning van 100 punten, en heeft in 2023 voor 35 punten prestaties geleverd:
Deze organisatie kan maximaal 60 (35 + 25) punten gesubsidieerd krijgen indien zij effectief voor 60 punten personeel hebben ingezet. Indien zij voor minder dan 60 punten personeel hebben ingezet, krijgen ze een lager aantal punten gesubsidieerd in overeenstemming met de effectieve personeelsinzet.

Er wordt een compensatie voorzien voor organisaties die in 2023, vanwege de opstart en de bijbehorende moeilijkheden er niet in slaagden hun output te halen. Er werd vastgesteld dat de meeste initiatieven na drie maanden effectief zijn kunnen opstarten. We voorzien daarom een compensatie voor deze eerste drie maanden waarin er geen of weinig prestaties geregistreerd werden. De organisaties die tijdelijk erkend zijn conform artikel 15/12, moeten 25% van hun punten

waarvoor ze erkend zijn, niet verantwoorden. Dit onder voorwaarde dat er enkel subsidies voorzien kunnen worden voor personeel dat ook effectief ingezet werd. Er kunnen ook nooit meer subsidies betaald worden dan waarvoor de voorziening volledig erkend is

Alle initiatieven en organisaties betrokken in de verlengde pilootfase worden opnieuw geëvalueerd tegen september 2025. We bepalen wat de mogelijke opties voor hen zijn vanaf 1 januari 2026:

- geen continuering van het initiatief, geen verlenging erkenning van de betrokken organisaties;
- tijdelijke verlenging van erkenning voor in 2023 nieuw erkende organisaties die nog niet volledig voldoen aan de kwaliteitsvoorwaarden;
- erkenning onbepaalde duur.

In afwachting van de definitieve goedkeuring van dit wijzigingsbesluit treft de administratie VAPH alvast de nodige voorbereidingen voor de uitrol van de verlengde pilootfase. Ook in 2024 plannen we enkele webinars, interactieve werksessies en minstens één grote fysieke sessie. Meer informatie volgt.

Getekend door:James Van Casteren (Sig
Getekend op:2024-03-27 14:47:56 +01:0
Reden:Ik keur dit document goed

James Van Casteren

Vlaamse overheid

James Van Casteren
Administrateur-generaal